
Masłomęcz, st. 15, gm. Hrubieszów, woj. zamojskie, AZP 88-94/80

Informator Archeologiczny : badania 32, 138-139

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

- osada kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich, faza C₁)
- osada wczesnośredniowieczna

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w okresie od 15 czerwca do 4 sierpnia przez mgr E. Matuszczyk i dr. J. Bronowickiego (Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 11 arów.

Badania przeprowadzono na południe od budowanej autostrady A-4, w pasie o szerokości 10 m i długości 110 m.

Miąszość humusu wahała się od 0,20 m do 0,45 m. Poniżej znajdował się zwietrzały wapień muszlowy, zwłaszcza w części zachodniej wykopu. W środkowej i wschodniej części przebadanego terenu, poniżej warstwy ornej zalegała cienka warstwa podglebia o miąższości od 0,05 m do 0,15 m, pod którą wystąpił calec, składający się z piasku lub piasku z domieszką żwiru, miejscami występowały soczewki gliny.

Obiekty wystąpiły w zachodniej części wykopu na odcinku o długości ok. 50 m. Łącznie przebadano 20 jam osadniczych. Wśród nich wydzielono: 1 budynek zagłębiony, 1 półziemiankę, 5 ognisk, 1 jamę gospodarczą, 2 obiekty nieokreślone, 1 nowożytny. Osiem dołów posłupowych (nr 2-8, 19), tworzących układ dwóch rzędów zinterpretowano jako pozostałość budynku naziemnego o konstrukcji słupowej. Wypełnisko dołów posłupowych tworzyła próchnica z dużą ilością różnej wielkości kawałków polepy, z których część wykazywała ślady odcisków palików i belek. W 1996 roku w trakcie badań sondażowych odkryto 3 podobne obiekty. W obrębie ara 25 wystąpiła krzemienica mezolityczna (obiekt nr 16).

We wschodniej części wykopu wystąpiły pozostałości warstwy kulturowej.

Z zabytków ruchomych odkryto sprzączkę żelazną, okucie z brązu, fragmenty naczyń, w tym toczonych na kole, fragmenty kości zwierzęcych, dużą ilość grudek polepy oraz węgielki drzewne. Wśród całego materiału ceramicznego tylko 4,18 % stanowiła ceramika „siwa”. Fragmenty naczyń ręcznie lepionych pochodzą głównie z form garnkowatych, z których część zdobiona jest dołkami palcowymi i paznokciowymi oraz nieregularnie krzyżującymi się liniami rytymi. Niewielki odsetek stanowią fragmenty pochodzące z naczyń o gładkich, czarnych powierzchniach.

Na podstawie materiału ceramicznego i danych archiwalnych osadę można datować na fazę C₁ okresu rzymskiego.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Opolskim Roczniku Muzealnym” oraz „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w 1998 roku”, s. 116-123.

Badania nie będą kontynuowane.

Małuski Wielkie, st. 5, gm. Mstów, woj. częstochowskie, AZP 87-50 - patrz: wczesna epoka żelaza

MASŁOMĘCZ, st. 15, gm. Hrubieszów, woj. zamojskie, AZP 88-94/80

- cmentarzisko birtualne grupy masłomęckiej kultury wielbarskiej (wczesna faza okresu wędrowek ludów)

Badania wykopaliskowe, kierowane przez prof. Andrzeja Kokowskiego (Instytut Archeologii UMCS w Lublinie), miały charakter systematycznych prac badawczych, finansowanych przez UMCS w Lublinie. Osiemnasty sezon badań. Rozpoznano 3,75 ara powierzchni stanowiska, z czego 1,5 ara przypadło na dokończenie prac ubiegłorocznych.

Prace eksploracyjne prowadzono w obrębie 24 grobów. Odnotowano obecność jedynie ludzkich pochówków, jamowych bezpośrednich i trumiennych, jedno- i wieloosobniczych, w których znajdowały się szczątki kobiece i dziecięce, generalnie bardzo bogato wyposażone w dary grobowe (m.in. w naczynia gliniane, grzebień, amulety, zapinki, szpile, sprzączki, igły, paciorki szklane i bursztynowe).

W sumie na stanowisku zadokumentowano dotychczas 472 groby. Najciekawszym odkryciem wydaje się być grób nr 427. W stropie jama grobowa posiadała zarys prostokąta i wymiary 4,5m x 1,8m, a jej spąg odnotowano na głębokości 2,4 m, gdzie znajdowała się trumna wykonana z kłody. Zmarłą ułożono na wznak ze skrzyżowanymi w kostkach nogami (jakby spętanymi). Za głową znajdowała się wielka misa wykonana na kole garncarskim i ręcznie lepienie naczynie. Z boku położono zabitego ptaka i drewnianą kasetę okuwaną aplikacjami z brązu i żelaza. Ponadto przy zmarłej znaleziono srebrną zapinkę, naszyjnik z paciorków szklanych i bursztynowych, kilka przęślików, grzebień z poroża i igielnik z ptasiej kości. Na wieku trumny ustawiono najprawdopodobniej 2 lub 3 naczynia drewniane, łączone żelaznymi nitami. W zasypisku jamy grobowej odnotowano obecność drewnianych i kamiennych elementów konstrukcyjnych, które prawdopodobnie tworzyły otwarty szyb nad grobem. Po pewnym czasie w tym szybie pochowano mężczyznę.

Godnym szczególnej uwagi jest także pochówek i jego wyposażenie znalezione w grobie nr 460. Odkryto tu jedynie czaszkę dziecka ze stojącymi przy niej dwoma naczyniami (dzbanek i waza) oraz naszyjnikiem złożonym z ornamentowanych paciorków szklanych i bursztynowego wisiora. Pod czaszką odsłonięto fibulę miedzianą w kształcie ptaka. Jeszcze kilka innych grobów zawierało ciekawe inwentarze; na przykład pochówek kobiecy z grobu nr 461 posiadał dwie srebrne fibule typu ZG-149 i A 241 z podwójną sprężyną oraz esowatą klamerkę ze srebra, dwa paciorki zwijane ze srebrnego drutu i kościany grzebień. W grobie nr 465, obok naszyjnika ze szklanych paciorków, odkryto fibulę typu A 127 z wysoką pochewką, wykonaną ze srebra.

Dokumentacja powykonawcza z badań znajduje się w PSOZ w Zamościu a materiały zabytkowe zdeponowano w Instytucie Archeologii UMCS w Lublinie i Muzeum w Zamościu.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. IV. - 1999 r.

Miechowice, st. 4a, gm. Brześć Kujawski, woj. włocławskie, AZP 48-45 - patrz: neolit

MOKRA, st. 8, gm. Miedźno, woj. częstochowskie, AZP 83-46/58

- cmentarzysko kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich i wczesna faza okresu wędrówek ludów)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w lipcu przez dr. Marcina Biborskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego). Finansowane przez WKZ w Częstochowie oraz Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Czwarty sezon badań.

Przebadano powierzchnię 304 m².

W bieżącym roku wyeksplorowano 68 grobów ciała palnych popielnicowych i jamowych a także groby warstwowe o powierzchni kilku metrów kwadratowych z dużą ilością ceramiki, w tym przepaloną, toczoną na kole, dużą ilością przepalonych drobnych kości ludzkich i nasycone zabytkami jak np. zapinkami, nożami, sprzączkami i fragmentami przetopionych przedmiotów szklanych. Zinventaryzowano 330 zabytków wydzielonych, 118 pozycje inwentarzowe ceramiki oraz 86 pozycji materiałów kostnych.

Pozyskane zabytki datowane są na fazy C₂ i D₁.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Śląskich Sprawozdaniach Archeologicznych” oraz „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w 1998 r.”, s. 125-132.

Badania będą kontynuowane.

Mrocza, st. 2, gm. *loco*, woj. bydgoskie, AZP 35-34/34 - patrz: wczesna epoka żelaza